

الرَّاهُ الْمُسْتَقِيمُ سَبِيلُهُ مُهَاجِرٌ لِلشَّفَاعَةِ وَالْجَنَاحَةِ

سَرِيرٌ (۱۳۰۰)

وَاللَّهُ يَهْدِي مَنْ يَشَاءُ إِلَى صِرَاطِ الْمُسْتَقِيمِ دِينِي، عُلُومِي، ادِبِي، سِياسِي هَفْتَهَا فِي جَمِيعِهَا اسْلَامِيَّهُ درِي
أَبْغُونَ أَهْدِكُمْ سَبِيلَ الرَّشادِ

صاحبِ رِمَبِ مَسْؤُلٍ : عَلِيٌّ شَرِيفٌ ادِبِيٌّ

کیتمش، بزایسه کیرو، هم ده پک کیرو قالمشتر. قالمشتره ایشه بوکونکی موقع علمی و اجتماعی مزه سقوط ایتمش.

بزدن التدیقنه هیچ شبهه ایدلین معارف و مدنیتی ینه بزه صائمه ایسته یورلر. او نلری بزم علیه مزه استعمال ایدیبورلر. بزایسه تکرار حق默ی آلمق، او بیوک آدملرک بزده بیوک اولادلری اولدیغمزی اثبات ایتمک ایچون اوافق بر حرکتنده بیله بولنیورز. میسیونرلر و سائرنر لر کندی دینلرینی نشر و تعمیم ایدیبورلر، هر کس بر عضویتی کسمک حاضر و اماده بولنیورده وجودمندہ قان بیله دوران ایتمور. عجبا بز بولالزله او بیوک آدملرک احفادی اولدیغمزی اثبات ایده بیلیرمی یز؛ اکر بودولت معظمه برکون کلوب ده محظوظ ایله جق اولورسه، هیچ شبهه سز براستیلای عسکری ایله دکل، بلکه براستیلای علمی و اقتصادی ایله محظوظ فنا بوله جقدر.

بز بوکون خارجی دشمندن دکل، داخلی دشمندن قورقلی یز. بوداخنی دشمن ده جهالتدن بشقه برشیمیدر؟ داخلاً هر کون محاربه ده یز. هم نصل محاربه؟ یوز کشی به قارشی ۶:۵ کشی محاربه ایدیبور. ودت؛ بوکون یاپیلان ناقص ایستاتیقلو اعظمی یوز کشی به قارشی

الق کشینک ارقیوب یازمه بیلدیکنی ارائه ایدیبور. اوده اوقيوب

یازمه. حقیله مکتب کورمش، هیچ اولمازسه براعدادی تحصیلی الله ایتمش افراد ملتک عددی بشیوزده بره بیله واصل اوله میور.

اکر بوجو حقیقت کال اهمیته نظر دقته النیر واسکیدن بری مألوه ز اولان لاقدیلکی براز اولسون ترک ایدرک تدقیق ایدرسه کوریرز که

الق یوز سنده لک بو عنانی دولتی، اوون درت عصرلر بوسن اسلام مملکتی

شجیع ملنی ایله برابر کرداب اقراضه طوغری کوزلر قرارشیجی،

باشلر دوندریجی سریع السیر بسرعتله قوشیور؛ فقط فرقه وارلیبور؛

چونکه برکتله واحده تشکیل ایتمش، اویله کیدیبور.

عجبا بوجریانی طور دیره جق، استقامتی تبدیل ایده جک برچاره خلاص یوقیدر؟

اکر بره قارشی اوون چالیشیلورسه احتمال بر سقوط محققدن

تخلیص کریبان ایدلک ایدی وارد. نووت اوروپالیلر بر چالیشیلورسه

بز اوون چالیشمی یز. چونکه هم هر کون، هر ساعت، هر دقیقه توسعه

داڑه ایتمکده اولان علوم و معارف تعقیب ایتمک، هم ده اوبله ارامزده

آچیلان مسافه بی قطع ایتمک ایجاب ایدر. فقط دکل اوون مثلی جالشمق،

حتی او نلرک جالشدقنک اوونده بری قدر بیله جالشیبورز. هر دولت

بودجه سندن معارفه کلیتلی مبلغ آیدیر کن بزده ایسه تنقیص ایدلیکه باقیلیبور. هپ تجربه ایله وقت کچیرلیبور. کهنه بربنا یالدیز لغه باقیلیبور.

هیچ تملکی تعمیره کیمسه تثبت ایتمور. شبان وطن بر مکتب

عالیدن چیقجه بی قدر نه قدر بز جهتلر چکیبور. ذاتاً اعدادیستک غیر متوجه اس

درسلریله خیر پالغش اولان بر ذهن دار الفنوک هر کون متبدل بروگرا.

ملریله، کتابسز درسلریله، معارف ناظرینک تبدیله متبدل نظامنامه

و تعلیماتنامه ایله بتون بتون خراب اویبور. والحاصل دار الفنوک نردن

سوزی بورایه قدر کتیرد کدن صوکرا کند منه کلمه : بوکون مسلمانلرگ، عنانلیغک الندہ بکانه سلاح « حق » در. بونک کسکینلکنے شبهه یوق؛ خایر کسکینلکنے دکل، کسکین او لا. بیله جکنے، عجیباز بونی تأمین ایده بیله جکمی یز، « حق » ی بیله یورمی یز، کسکینلکنے تیورمی یز؟ ایش بوراده. ایشک طوغر وسی بو زمانده، دها طوغر وسی هرزمان، حقک بیله کی طاشی « قوت » او لمشد : حقمن وار؛ فقط حمایه ایده جک قوتیز یوچسے نه بیه یارار؟ حتی اعتراض ایده م، قوت یو قسول لغتی، حق یو قسول لغتی دلیل عد ایدنلوده وار. بو آجی در. فقط نه یا پالم که بوکون قوتی و حاکم بر عقیده در و طاتلی طاتلی تطیق اولونویور.

الملک مقدراتی طوپلریله، توفکلریله، دره یتاوا طلریله طاشیان، بوتون مسئولیتله کوکس که رهن غرب ملتلرندہ مدیر افکار اولان. فیلوسوفرلک « حق » ی ناصل دوشوندکارینی بیلمک بزم بک لازم در. چونکه غربک بنای افعانی او دوشونجه لر او زرینه قورولمشدر. شمندوفرلر، واپورلر او نکله حرکت ایدیبور، سونکولر، زرهلیلر اونک اشارته منقاد. او حالده غربدن قوبان کردباد افکار آراسنده بوجالانمک بزی اور کوئه ملی در.

عبداللطیف نوزاد

استیلای اقتصادی

بوکون مترق دولتلر، متعدن ملتلر واصل اولدقلری بو درجه تکامله، بزم ایچون برخولیادن بشقه برشی اولیان او غایه صنعته نه ایله نائل او له بیلمشلردر؟ شبهه سز فن ایله دکلی؟ آمریقا، انگلتره، آلمانیا، فرانسه کی دول معظمه ارتفا ایتدکاری مقامات عالیه یه و توجهات عمومیه یه نهایه سنده مظهه او له بیلمشلردر؛ علوم و معارف ایله دکلی؟ بوکون کوزله کوریله مین، بردن حس ایدیله مین، فقط مدھش برصورتده نتیجه سی تظاهر ایده جک اولان « استیلای اقتصادی » نصل حکم فرما اویبور؟ بو استیلایه (استیلای علمی) دیمک دها مناسبدر. زیرا آلمانیا کی کافه علوم و فنونک هر شعبه سنده متخصصلر یتشدیدرمش، صنایعی صوک درجه ایلرویه کستورمش بر مملکت شبهه یوقکه بزم کی جهالتک مظلوم اعماقنده چیرینیان زوالی ملتلری بر استیلای اقتصادی یه معروض برافق و بو صورتله کندی شوکت و شانتی اوج کال و عرفانه چیقار مق ایچون چالیشیلورلر.

نهوته برمانلر بوا-لام حکومتی ده علوم و فنونک مادری دینه. بیله جک بر حاله کلش؛ بیوک، هم ده پک بیوک آدملر یتشدیدرمش، شهرتی شرقدن غربه ایصال ایتش؛ هر دولتی، هر ملتی کندیسنه سرفرو ایده جک بر حاله کتیرمش؛ بتون اقطار جهاندن علوم و معارف تحصیلی ایچون کان بیکارجه طالب علمی آغوشنده پرورشیاب ایتمش بر حکو. مت عظممه و متمنه ایدی. فقط بالآخره غربلیلر بزدن استفاضه ایتدکاری علوم و فنون سایه سنده ترقی ایتمشلر، ایلرو، هم ده پک ایلرو

اوغر اشمثلدر وحالده اوغر اشيلمیور. عجبا فن حقنده کیم اوغرا.
شمشدرا ؛ کیم فنك ترق وتعالیسی ایچون صرف غیرت ایتشدرا ؟
اکر محوا اولمه مق استیور ایسه ک، اسکی شوکت وشانزی استداده
عنم قطعیمز وارسه برازده فن ایله اشتغال ایده لم . لسان ، ملتک دیلی
ایسه ؛ فن ده « ین » یدر .

خلیل فخر الدین

سبیل الرشاد

احوال حاضره

آغلا یه رق ، صیزلا یه رق اعتراض ایده لم که احوال و خیمدر .
هم ده مدھش برصورته و خیمدر .

علم اسلامک محتوى بولندیفی بونجه دولت و حکومتلر پی درپی ،
یک دیکرلری نی ولی ایده رک مدھشن برسسله ایله برباد اوله رق عدم
آباده سوروكنديلر . مادی ، معنوی بر مرض اجتماعی بونلری تا
اساسدن چور و تهرک اجانبک تکممسنه قارشی معدومیته حاضر لامش
ضعیف و ناتوان بر حاله صوقدی ، هندوستان ، توزکستان ، بخارا ، خیوه ،
قفاقسیه ، حاجی طرحان ، قازان ، قریم ، آفریقای شماليه کائن حکومات
اسلامیه هب شو حان قربانی اوله رق محوا و نابود اولدیلر .

یکرمنجی عصرک ابتدای افلاقنده درت یوز میلیون نفوسی
محتوى اولان علم اسلامده مستغل اولارق آزچوق حاکمیت مایه لری
محافظه ایتش اولان اوکزدہ يالکز اوچ حکومت اسلامیه بولیورز ، کاونلر .
ده عنمانو لقدن ، مراکشدن و ایراندن عبارتدر . فقط بونلر کده عینی مرض
اجتماعی یدوچار اولدقلری نی ، برفلج مدھشك بونلر کده وجودینه عارض
اولدیفی حس وادرک ایدیبورز . بونلر دیکرلری حکوم عدم ایدن
عواملک التنه ازیلکدہ ، قیرملقدہ ، پارچالانقدہ اولدقلری نی کوریبورز .
لکن بکانه فرق بونلر کمریض اولدقلری نی ، محتاج تداوی بولندقلری
اکلامش اولملرنده در . بونلر اولمه دن اول اولومی کور دیلر و برس محافظة
نفس ساقه سی ایله کنندیلری نی تداوی ایله مهیه قویولدیلر ؟ فقط ای
واه که بکمکشیدیلر . بر طرفدن تداوی ایتمک ایسته دیکلری
مرض تا ایلکلرینه قدر ایشله یه رک تداوینک مشمر اولمه سی ایچون
لازم اولان قوت اراده سی ، متنانت اخلاقیه بی بونلردن سلب
ایتشدی ، دیکر طرفدن ده تداوینک حیز حصوله کلمه سی منافع ذاتیه
وحياتیه لرینه مخالف اولان اجانبک بیک درلو ماناعتلرینه دوچار اولدیلر .
اوت ، کنندیلری اصلاحه قویولش اولان اقوام اسلامیه کنندی
باشلرینه براقلامش اولسیدی ، البتہ که برچوق دوکوشمه لردن ،
دیدیشمه لردن صوکره نائل مرام اوله بیلرلر دی . فقط مع التأسف
بین الملل شرائط حیاتیه اولیه برشکل ورنک اخذ ایتشدرا که زمانزدہ

چیقار کن اولدیقه منتب اولدقلری شعبه و فن حقنده بر معلومات
ایدیتمرک چیقلمیور . دیک که بزده بوصورته متخصصلر یقیشیدیرمک
و یقیشمد همان عدیم الامکاندر .

مختلف شعباتده یقیش متخصلر مزده صرف کنندی اثر سعیلریله
وشاذ قیلندن اوله رق یقیشمشلردر . اکر بو مملکتک احوالته واقف
اولمیان بر اجنبي کاوبده دارالفنونه کبرسے شبهه یوق بر محله مکتبی
اولدیفی تصورده بر دقیقه بیله تردد ایتمز . اویله بر بنانک ایچنده
دارالفنون درسلری تدریس اولندیفی عقلنه دکل ، خیالنه بیله کتیر مز .
بوکون دارالفنونک مختلف شعبه لری ارمسنده دارالفنون نامنی اخذ
ایتمکه لاينق اوله بیلان الحجق (مكتب فنون طیبه) در . دارالفنونه کان
زوار اجنبيه یده الحجق بوراسی ارائه ایدیله بیلیور . بالفرض طب
فاکولته سنک لابوراتواری ایله دارالفنونک لابوراتواری هیچ بزمان
مقایسه ایدیله مز . مع التأسف متخصل یقیشیدیرمک ایچون آچیلان
دارالفنونک حکمت لابوراتواری هیچ اولماز سه طب فاکولته سی
حکمت لابوراتواری قدر اولسون اولمیق ایجاد ایدر کن اویله بری
قدر بیله اوله ماز . عجیانچون ؟ طب فاکولته سنک محترم معلم و معاونلری
لابوراتواری اوروبا لابوراتوارلرندن اشاغی قلاماق ایچون کیجه کوندووز
چالشیورلر . حکمت لابوراتواری کی بر قسمی ده موفق اولیورلر .
حالبوکه دارالفنونه معلمیں درسدن درسنه اوغر امیق زحمتی
اختیار ایدییورلر ، چالشه جق بیله اولسهر وسائل یوق ، معارفه
مراجمت ایدر لر سه پاره یوق جوابی آلمقدہ بکیکمیورلر .

آرق بوملت محوا اولیور . بر آزده معهارفه همت ایده لم :
دونهایه اعانه ویریورز ، عجیا معارف دهایی آز اعانه یه محتاجدر ؟
آلمانیا ، فرانسه ایله ایتدیکی محاربہ ده ظائب ایتدی . اسیا بی تدقیق
ایتدی . جهالت اولدیفی اکلادی . برچوق مکتبیلر آجدی ، کوشہ باشلرینه
کرسیلر قویدی ، بوکرسیلر خواجه لر تعین ایتدی . آز بزماده بو
عمومی درسلر سایه سندہ آلمان ملی ترقی ایتدی . اک نهایت بوعلوم
و معارف سایه سندہ فرانس سه ایله ایتدیکی محاربہ ده ظائب ایتدکلری
استداده موفق اولدی . دیک که طویلک ، تفکلک یا به مادقلری علوم
و فنون پک کوزل یاپیور . ایشته بونلری پیش تامله آلان اوروبا پالیلر
مکتبیلرینک فوق العاده مکمل اولملرینه و ملتلرینک متمدن و متقد
بولیلرینه رغمایته کونده بیکلر جه کتابلر ، هر کون غرته لر له یوز لرجه
مقالات نشر ایدییورلر .

بزده ایسه غرته ستونلرندہ لسان مناقشاندن ، نسانیون
ورجلیون کی درجه تالیمده بولسان مسائلله اشتغالدن بشقہ برشی
کورولیور . برسی قالقویده علوم و فنون حقنده مقاله نشر ایتمیور .
اکر بوکون لسانه عطف ایدیلن اهمیت قدر فنك نشر و تعمیمی ایچون
صرف همت ایدلسه ایدی یوچ شبهه یوق برچوق مقاله لر نشر ایدیله جک
و بوصورته شبان وطن استفاده ایده جکدی . لسانک ترقیسی ایچون
(ضیاپاشا ، نامق کمال) کی اعظم امت ، محبوب قلوب ملت ذوات پک چوق